

The Development of an Ear Training Skill Set Using the Doodling Method for Grade 3 Students at Ban Saihong Community School

Saranyarak Suwannasut¹, Sitthichok Kabilapat^{2*}

¹ Faculty of Fine Arts, Songkhla Rajabhat University

² Faculty of Fine Arts, Songkhla Rajabhat University

* Corresponding author. E-mail: sittichok.ka@skru.ac.th

Abstract

The objective of this research was to develop an ear training skill set using the Doodling Method for Grade 3 students at Ban Saihong Community School. The study aimed to compare students' academic achievement before and after using the training set, assess its effectiveness, and evaluate students' satisfaction with the method. This experimental research was conducted with a sample group of 20 students over eight learning sessions. The study incorporated the Southern Thai folk song "Chan Mali Chan" as a learning medium combined with the Doodling Method, which utilizes freehand drawing to enhance students' concentration and memory. The findings revealed that students who trained with the ear training skill set based on the Doodling Method showed significantly higher post-test scores compared to pre-test scores ($p < 0.05$). The effectiveness index of the training set (E1/E2) was 80.70/82.25, exceeding the standard criterion of 80/80. Additionally, students expressed a very high level of satisfaction. In conclusion, the study suggests that applying the Doodling Method effectively enhances students' ear training skills and can be adapted for other subjects requiring auditory perception and memory development.

Keywords: Ear Training, Doodling Method, Music education, Listening Skills Training, Folk Song

การพัฒนาชุดฝึกโสตทักษะโดยใช้แนวทางของ Doodling Method สำหรับนักเรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนชุมชนบ้านไทรทอง

ศรัณญารักษ์ สุวรรณสุทธิ¹ และสิทธิโชค กบิลพัตร^{2*}

1 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

2 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

* Corresponding author: E-mail: sittichok.ka@skru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดฝึกโสตทักษะโดยใช้แนวทางของ Doodling Method สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านไทรทอง โดยศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดฝึก รวมถึงประเมินประสิทธิภาพและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดฝึกดังกล่าว งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบทดลอง (Experimental Research) กับกลุ่มเป้าหมายนักเรียนจำนวน 20 คน โดยดำเนินการเรียนการสอนเป็นระยะเวลา 8 คาบเรียน โดยใช้บทเพลงพื้นบ้านภาคใต้ "ขานมาลีขาน" เป็นสื่อการสอนร่วมกับเทคนิค Doodling Method ซึ่งเป็นการใช้ศิลปะการวาดเส้นเพื่อช่วยพัฒนาสมาธิและความจำของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดฝึกโสตทักษะตามแนวทางของ Doodling Method มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าประสิทธิภาพของชุดฝึกเท่ากับ 80.70/82.25 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ที่ 80/80 นอกจากนี้ นักเรียนยังมีความพึงพอใจต่อชุดฝึกอยู่ในระดับมากที่สุด จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า การใช้แนวทาง Doodling Method เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาโสตทักษะของนักเรียนระดับประถมศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวิชาอื่นๆ ที่ต้องการพัฒนาทักษะการฟังและจดจำข้อมูลได้

คำสำคัญ: โสตทักษะ, เทคนิคลากเส้น, การศึกษาดนตรี, การฝึกทักษะการฟัง, เพลงพื้นบ้าน

บทนำ

เนื่องจากปัจจุบันนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านไทรห้อง มีปัญหาทางด้านการจดจำเสียงดนตรี และเนื้อหาในการเรียน ทำให้เกิดปัญหาระหว่างการเรียนการสอนการเข้าใจของเนื้อหาหรือการสื่อสารต่างๆ เช่น การรับสื่อที่ไม่ดีก็จะสร้างปัญหาในอนาคตได้ สาเหตุของอาการเหล่านี้เป็นปัญหาด้านการประมวลผลข้อมูลจากการฟัง จากการฟังที่ไม่เข้าใจ แยกแยะเสียงไม่ได้ และจากทักษะด้านการฟังซึ่งเป็นรากฐานของภาษาไม่ดีแล้วนั้น ทักษะอ่าน รวมถึงการสื่อสารก็จะประสบปัญหาได้ในอนาคต ทางผู้วิจัยได้มองเห็นปัญหาทางด้านการจดจำเสียงของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านไทรห้องและต้องการแก้ปัญหาในด้านจดจำเสียง ทักษะการฟังเป็นวิชาสำคัญในกระบวนการเรียนดนตรีสากล ซึ่งเป็นวิชาที่เฉพาะ และที่เกี่ยวข้องกับการฝึกฝน และพัฒนาความสามารถในการฟัง การรับรู้เสียง รายละเอียดของเสียง เพื่อเพิ่มทักษะการรับรู้ที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งจากรูวรรณสุริยวรรณ (2549) ได้กล่าวว่า การฝึกทักษะการฟังมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนบรรเลงได้ไพเราะยิ่งขึ้น สามารถวิจารณ์สิ่งที่ได้ยิน และสามารถร้องออกมาได้อย่างถูกต้อง จดจำบทเพลงได้ดี มีส่วนช่วยพัฒนาความเข้าใจดนตรีสามารถจำแนกเสียง ช่วยในการเรียนดนตรีประสบผลสำเร็จ เพราะความรู้ทางด้านดนตรีบางอย่างไม่สามารถอธิบายเป็นคำพูดหรือภาษาให้เข้าใจอย่างแท้จริงได้ต้องอาศัยการฟังและต้องเป็นผู้ที่มีสติประสาทที่ดีจึงสามารถเข้าใจได้

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวการสร้างชุดฝึกจดจำเสียงโดยใช้การนำหลักการของ Doodling Method มาใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นแนวทางการจดจำเนื้อหาการเรียน และได้นำมาใช้กับวิชาอื่นๆ ได้มากยิ่งขึ้นโดยการให้กลุ่มทดลองเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านไทรห้อง จำนวน 20 คน เนื่องจากนักเรียนกลุ่มนี้ยังไม่มีพื้นฐานการเล่นดนตรีมาก่อนโรงเรียนชุมชนบ้านไทรห้องได้ประสบปัญหาการร้องเพลงที่ไม่ตรงเสียง หากร้องเพลงไม่ตรงเสียงจดจำเสียงของนักเรียนนั้นต้องการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งทักษะการฟังจะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ไปยังวิชาต่างๆ ทั้งยังมีความสำคัญในการแปลงเสียงการที่มีเสียงน้ำเสียงเนื้อเสียงหนักเบาที่น่าฟัง ล้วนมาจากสติทักษะทั้งสิ้น

ดังนั้น การพัฒนาทักษะความจำโดยใช้ศิลปะ Doodling Method เพื่อเพิ่มสมาธิและลดภาวะเครียดในการใช้ความคิดในการจดจำเสียง ผู้วิจัยได้นำเพลงพื้นบ้านทางภาคใต้เพลงขานมาลีขานมาเป็นสื่อในการเรียนรู้ ผ่านบทเพลงที่คุ้นหูของนักเรียนในห้องเรียน โดยคาดว่าจะได้ประโยชน์จากการใช้แบบฝึกพัฒนาสติทักษะตามแนวทางของ Doodling Method นี้ ผู้เรียนมีทักษะการฟังที่ดีขึ้นส่งผลไปยังการบรรเลงดนตรี และการเรียนรู้การรับรู้สิ่งต่างๆ จากการใช้สติทักษะ ซึ่งจะมีผลต่อเนื่องไปยังการเรียนรู้รายวิชาอื่นๆ ที่ต้องใช้การฟัง และการสื่อสารต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยชุดฝึกจดจำเสียงโดยใช้แนวทางของ Doodling Method สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนชุมชนบ้านไทรห้อง
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกจดจำเสียงโดยใช้แนวทางของ Doodling Method สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนชุมชนบ้านไทรห้อง
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในชุดฝึกจดจำเสียงโดยใช้แนวทางของ Doodling Method สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนชุมชนบ้านไทรห้อง

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกโสตทักษะโดยใช้แนวทางของ Doodling Method มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าผลการเรียนรู้อ่อนเรียน
2. ชุดแบบฝึกพัฒนาโสตทักษะโดยใช้แนวทางของ Doodling Method มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
3. ผู้เรียนมีความพึงพอใจในชุดฝึกโสตทักษะโดยใช้แนวทางของ Doodling Method

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด Doodling Method และศิลปะบำบัด

Jackie Andrade (2010) ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการวาดเส้นแบบดูเดิ้ล (Doodling) ต่อความสามารถในการจดจำข้อมูล โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 20 คน ทั้งสองกลุ่มได้รับฟังข้อความเสียงความยาว 2 นาที 30 วินาที แต่กลุ่มทดลองได้รับมอบหมายให้วาดวงกลมและสี่เหลี่ยมอย่างอิสระระหว่างการฟัง ขณะที่กลุ่มควบคุมเพียงแค่ฟังโดยไม่มีการวาด ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มที่วาดดูเดิ้ลสามารถจดจำข้อมูลได้ดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้วาด นอกจากนี้ การวาดภาพขณะทำกิจกรรมอื่นยังช่วยเสริมสร้างความสามารถในการรับรู้และการจดจำ ส่งผลให้มีสมาธิในการเรียนรู้มากขึ้น

Girija Kaimal, Kendra Ray และ Juan Muniz (2016) ศึกษาเกี่ยวกับศิลปะบำบัด โดยใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วยนักศึกษา เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย และอาจารย์ รวม 39 คน อายุระหว่าง 18-59 ปี ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า หลังจากการทำกิจกรรมศิลปะ ไม่ว่าจะเป็นศิลปะที่แสดงลักษณะของวัตถุในธรรมชาติ (Representation Art) หรือศิลปะแบบดูเดิ้ล (Doodle Art) พบว่ากว่า 75% ของกลุ่มตัวอย่างมีระดับฮอร์โมนความเครียด (Cortisol) ในน้ำลายลดลง แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมทางศิลปะสามารถช่วยลดความเครียดและเพิ่มสมาธิได้อย่างมีประสิทธิภาพ

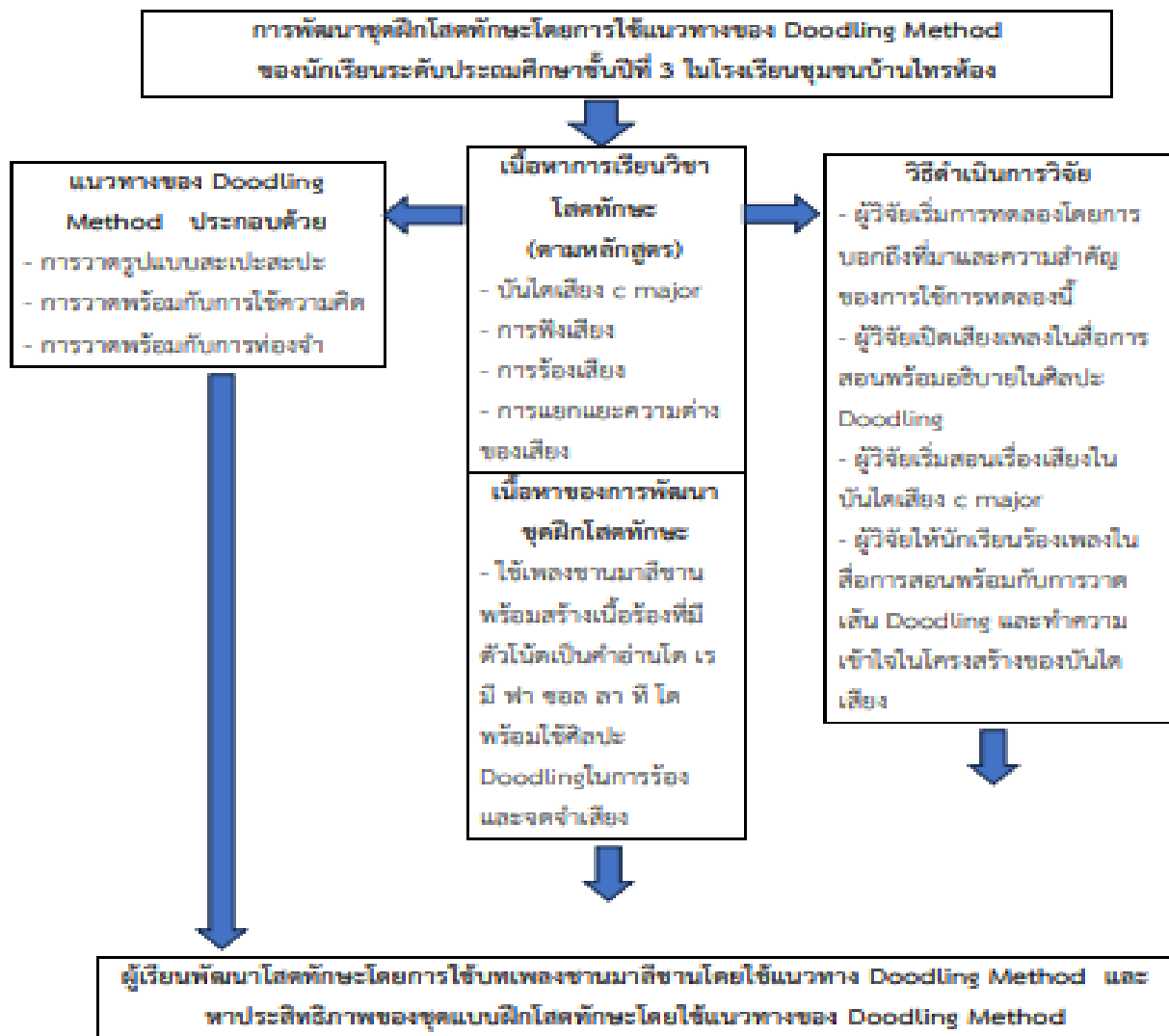
ทฤษฎีโสตทักษะ (Aural Skills Theory)

ธวัชชัย นาควงศ์ (2544, น. 57) อธิบายว่า การพัฒนาโสตทักษะเป็นกระบวนการฝึกฝนความสามารถในการรับรู้และแยกแยะเสียงดนตรีในองค์ประกอบต่างๆ เช่น ระดับเสียง จังหวะ ทำนอง ความดัง-เบา และเสียงประสาน

จารุวรรณ สุริยวรรณ (2549, น. 35-41) กล่าวว่า การฝึกโสตทักษะช่วยให้ผู้เรียนสามารถบรรเลงดนตรีได้ไพเราะขึ้น มีความสามารถในการวิเคราะห์และวิจารณ์เสียงที่ได้ยิน รวมถึงสามารถร้องเพลงได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

Don Michael Randel (1996, p. 248) อธิบายว่า โสตทักษะเป็นความสามารถในการรับรู้เสียงดนตรี ซึ่งรวมถึงทักษะการจดจำทำนอง การแยกแยะช่วงเสียง (Intervals) และการทำความเข้าใจโครงสร้างของท่วงทำนองเสียง (Harmony)

จากแนวคิดดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า โสตทักษะเป็นพื้นฐานสำคัญของการศึกษาดนตรี ช่วยพัฒนาคุณภาพการฟัง การจดจำเสียง และการบรรเลงดนตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจารุวรรณ สุริยวรรณ (2549) กล่าวเพิ่มเติมว่า การฝึกโสตทักษะอย่างเป็นระบบช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการฟัง วิเคราะห์ และจดจำเสียงดนตรีได้ดีขึ้น ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับนักดนตรีทุกระดับ โดยมีหลักการสำคัญในการฝึกโสตทักษะ คือ 1) การฝึกฟังเสียงของตัวโน้ตและแยกแยะระดับเสียง 2) การฝึกไล่ลำดับเสียงในบันไดเสียง (Scale) และช่วงเสียง (Intervals) 3) การฝึกฟังเสียงของเครื่องดนตรีและเสียงร้อง 4) การร้องหรือเล่นตามเสียงที่ได้ยินให้ตรงตามโน้ตที่กำหนด 5) การฝึกฟังเสียงในบันไดเสียง C Major และพัฒนาไปสู่คีย์อื่นๆ เช่น คีย์ที่มีชาร์ปและแฟลต จากแนวคิดดังกล่าวกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลอง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย จากการเก็บข้อมูลในการทดลองใช้ชุดแบบฝึก และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านไทรทองในวิชาดนตรี จำนวน 20 คน ในเรื่องสโตนัททักกะและบันไดเสียง c major โดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือในการทดลอง คือ ชุดฝึกสโตนัททักกะโดยใช้แนวทางของ Doodling Method จำนวน 4 ชุด ได้แก่

ชุดกิจกรรมที่ 1 สโตนัททักกะทางดนตรีในระดับเสียง Arpeggio in c major

ชุดกิจกรรมที่ 2 โสตทักษะทางดนตรีในระดับเสียง Scale in c major

ชุดกิจกรรมที่ 3 โสตทักษะทางดนตรีในการฟังเสียงระดับเสียง ในบทเพลงถิ่นใต้เพลง ชานมาลีชาน

ชุดกิจกรรมที่ 4 การใช้ศิลปะ Doodling Method

2. เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบทักษะก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดฝึกโสตทักษะโดยการใช้แนวทางของ Doodling Method ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียน 10 ข้อ แบบทดสอบหลังเรียน 10 ข้อ และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

การสร้างและการหาคุณค่าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมเสริมสร้างโสตทักษะทางดนตรี ทฤษฎีของศิลปะ Doodling Method และสร้างชุดกิจกรรมให้สอดคล้องกับงานวิจัย ออกแบบชุดกิจกรรมเสริมสร้างโสตทักษะให้สอดคล้องกับ ทฤษฎีของศิลปะ Doodling มาใช้ในการออกแบบชุดกิจกรรมทั้ง 4 ชุด โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของชุดกิจกรรมและมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่

ชุดกิจกรรมที่ 1 โสตทักษะทางดนตรีในระดับเสียง Arpeggio in c major

ชุดกิจกรรมที่ 2 โสตทักษะทางดนตรีในระดับเสียง Scale in c major

ชุดกิจกรรมที่ 3 โสตทักษะทางดนตรีในการฟังเสียงระดับเสียง ในบทเพลงถิ่นใต้เพลง ชานมาลีชาน

ชุดกิจกรรมที่ 4 การใช้ศิลปะ Doodling Method

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกโสตทักษะโดยการใช้แนวทางของ Doodling Method มีขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

ขั้นที่ 1 ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ขั้นที่ 2 ขั้นพัฒนาและขั้นทดลอง ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาการทดลองทั้งหมด 2 เดือน 8 คาบโดยได้แบ่งระยะเวลาเป็น ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนร้องเพลงในสื่อการสอนพร้อมกับการวาดเส้น Doodling และทำความเข้าใจในโครงสร้างของบันไดเสียง

2.2 ผู้วิจัยเริ่มการทดลองโดยการบอกถึงที่มาและความสำคัญของการใช้การทดลองนี้ บันไดเสียง c major และศิลปะของ Doodling Method (1 คาบ)

2.3 ผู้วิจัยเปิดเสียงเพลงในสื่อการสอนพร้อมอธิบายในศิลปะ Doodling เสียงในบันไดเสียง c major (1 คาบ)

2.4 ผู้วิจัยเริ่มสอนเรื่องการฟังเสียงในบันไดเสียง c major (3 คาบ)

2.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนร้องเพลงในสื่อการสอนพร้อมกับการวาดเส้น Doodling และทำความเข้าใจในโครงสร้างของบันไดเสียง การร้องเสียงในบันไดเสียง c major (3 คาบ)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์แบบประเมินคุณภาพชุดฝึกโสตทักษะโดยการใช้แนวทางของ Doodling Method สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านไทรทอง

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะปฏิบัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านไทรทอง หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกโสตทักษะโดยการใช้แนวทางของ Doodling Method กับเกณฑ์ 80/80 และวิเคราะห์จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกสอดทักษะโดยใช้แนวทางของ Doodling Method สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านไทรทองวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัยและอภิปราย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยชุดฝึกพัฒนาสอดทักษะโดยใช้แนวทางของ Doodling Method ของนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 ในโรงเรียนชุมชนบ้านไทรทอง หลังได้รับการเรียนรู้ชุดฝึก นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดฝึกพัฒนาสอดทักษะโดยใช้แนวทางของ Doodling Method หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.5

2. นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดฝึกสอดทักษะตามแนวทางของ Doodling Method มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < 0.05$) โดยมีค่าประสิทธิภาพของชุดฝึก (E1/E2) เท่ากับ 80.70/82.25 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ที่ 80/80

3. . ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกสอดทักษะโดยใช้แนวทางของ Doodling Method ด้านชุดฝึก นักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 ในโรงเรียนชุมชนบ้านไทรทอง จำนวน 4 ด้านได้แก่ 1) ด้านชุดฝึก 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในชุดกิจกรรมและ 4) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า ชุดฝึกทั้ง 4 ด้านมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านชุดฝึก นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 5.00 และเมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นข้อแล้วพบว่านักเรียนมีความชัดเจนของเกณฑ์การด้านความเข้าใจง่ายของชุดฝึก วัดผลประเมินผล พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในโน้ตมีความชัดเจนเข้าใจง่ายในการให้ความรู้ของครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 5.00) รองลงมาด้านการให้คำแนะนำของครูผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด (4.95) ถัดไปความพึงพอใจในด้านการใช้เวลาต่อการเรียนรู้ของครูผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 5.00) ด้านการให้ความช่วยเหลือของผู้เรียนระหว่างการทำกิจกรรมกับครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด (4.90) และ ความชัดเจนของเกณฑ์การด้านความเข้าใจง่ายของชุดฝึกอยู่ในระดับมากที่สุด (4.90) ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในแต่ละชุดฝึกที่ทำนั้นได้มีการอธิบายที่ละเอียด และซักถามถึงความเข้าใจอย่างแท้จริงเพื่อการเข้าใจชุดฝึกที่ถูกต้อง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัย มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยชุดฝึกพัฒนาสอดทักษะโดยใช้แนวทางของ Doodling Method ของนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 ในโรงเรียนชุมชนบ้านไทรทอง หลังได้รับการเรียนรู้ชุดฝึก นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดฝึกพัฒนาสอดทักษะโดยใช้แนวทางของ Doodling Method หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.5 และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุดฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้กำหนดการสอนอย่างมีแบบแผนกำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวข้อมีการวัดประเมินผลทุกชุดฝึกเพื่อทราบถึงพัฒนาการของผู้เรียนมีการนำสื่อสอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2554) กล่าวว่าขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรม มีดังนี้ 1) กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์โดยกำหนดเป็นหมวดหมู่วิชาหรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการตามความเหมาะสม 2) กำหนดหน่วยการสอนโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยที่ครูถ่ายทอดให้นักเรียนแต่ละครั้ง 3) กำหนดหัวเรื่อง

ผู้สอนจะต้องกำหนดว่าในการสอนในแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์อะไรแก่ผู้เรียนบ้าง 4) กำหนดมโนทัศน์และหลักการซึ่งจะสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง 5) กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง 6) กำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องเชิงพฤติกรรมพฤติกรรมซึ่งเป็นแนวทางการเลือกและการผลิตสื่อการเรียน 7) กำหนดแบบวัดและประเมินผลให้ตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ 8) เลือกและผลิตสื่อการเรียน วัสดุ อุปกรณ์ โดยใช้ในกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้เรียงลำดับจากง่ายไปยาก ใช้การสอนในด้านของการใช้ศิลปะ doodling ควบคู่กับสื่อเพลงขานมาลีขานและจดจำเรื่องเสียงในบันไดเสียง C Major ตามลำดับต่อไปนี้

ชุดฝึกที่ 1. ผู้วิจัยให้นักเรียนร้องเพลงในสื่อการสอนพร้อมกับการวาดเส้น Doodling และทำความเข้าใจในโครงสร้างของบันไดเสียง

ชุดฝึกที่ 2. ผู้วิจัยเริ่มการทดลองโดยการบอกถึงที่มาและความสำคัญของการใช้การ ทดลองนี้ บันไดเสียง c major และศิลปะของ Doodling Method

ชุดฝึกที่ 3. ผู้วิจัยเปิดเสียงเพลงในสื่อการสอนพร้อมอธิบายในศิลปะ Doodling เสียงใน บันไดเสียง c major

ชุดฝึกที่ 4. ผู้วิจัยเริ่มสอนเรื่องการฟังเสียงในบันไดเสียง c major

ชุดฝึกที่ 5. ผู้วิจัยให้นักเรียนร้องเพลงในสื่อการสอนพร้อมกับการวาดเส้น Doodling และทำความเข้าใจในโครงสร้างของบันไดเสียง การร้องเสียงในบันไดเสียง c major

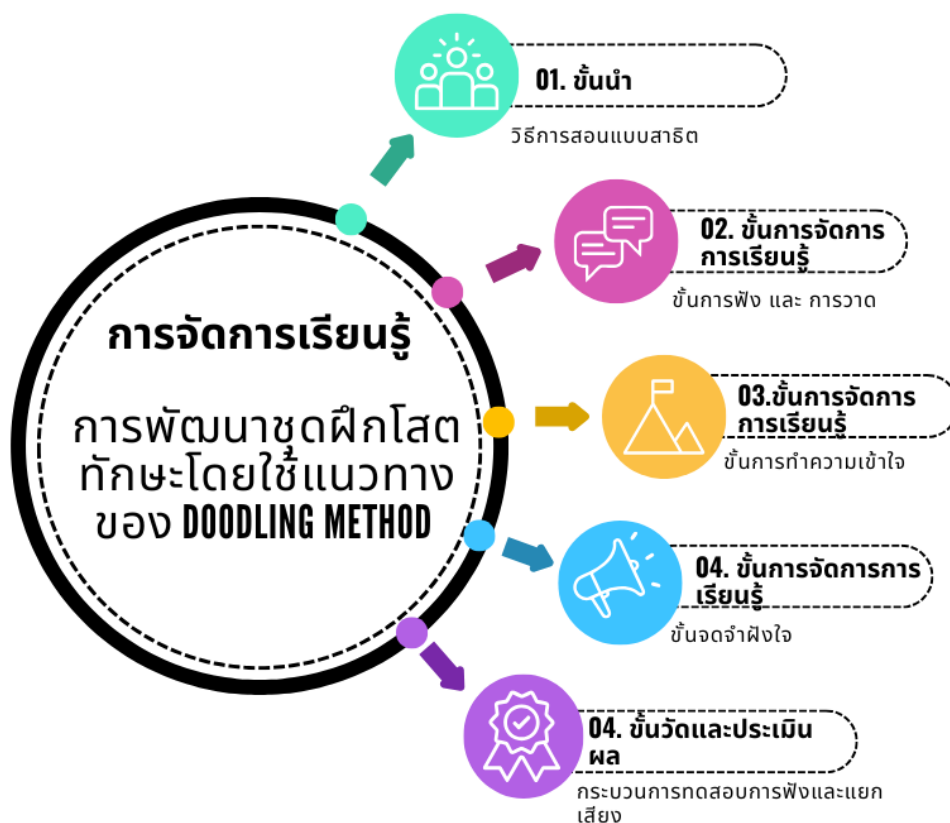
2. ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกสอดทักษะโดยใช้แนวทางของ Doodling Method ด้านชุดฝึก นักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 ในโรงเรียนชุมชนบ้านไทรทอง จำนวน 4 ด้านได้แก่ 1) ด้านชุดฝึก 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในชุดกิจกรรมและ 4) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า ชุดฝึกทั้ง 4 ด้านมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านชุดฝึก นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 5.00 และเมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นข้อแล้วพบว่านักเรียนมีความชัดเจนของเกณฑ์การด้านความเข้าใจง่ายของชุดฝึก วัดผลประเมินผล พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในโน้ตมีความชัดเจนเข้าใจง่ายในการให้ความรู้ของครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 5.00) รองลงมาด้านการให้คำแนะนำของครูผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด (4.95) ถัดไปความพึงพอใจในด้านการใช้เวลาต่อการเรียนรู้ของครูผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 5.00) ด้านการให้ความช่วยเหลือของผู้เรียนระหว่างการทำกิจกรรมกับครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด (4.90) และ ความชัดเจนของเกณฑ์การด้านความเข้าใจง่ายของชุดฝึกอยู่ในระดับมากที่สุด (4.90) ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในแต่ละชุดฝึกที่ทำนั้นได้มีการอธิบายที่ละเอียด และซักถามถึงความเข้าใจอย่างแท้จริงเพื่อการเข้าใจชุดฝึกที่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ อภิญา เคนบุปผา (2546) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนของครูและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมของชุดแบบฝึกด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการเรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเนื้อหาต้องมีความเหมาะสมกับผู้เรียนของแต่ละช่วงอายุ ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของแต่ละบุคคล ทำให้ไม่เบื่อหน่ายที่จะเรียน แต่มีความกระตือรือร้น ที่จะค้นคว้าคำตอบด้วยตนเอง

และยังพบว่าด้านประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 5.00 และเมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายหัวข้อแล้วพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อความรู้ที่ได้จากชุดกิจกรรมไปใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตในด้านการจดจำและปฏิบัติตามตรรกะ มากที่สุด 5.00 ทักษะการแยกแยะระดับเสียง อยู่ในระดับมากที่สุด 5.00 รองลงมาความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกพัฒนาสอดทักษะตามแนวทางของ doodling อยู่ในระดับมากที่สุด 5.00 และมีวามพึงพอใจต่อทักษะการอ่านโน้ตและการจดจำอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื้อหาอาจเป็นเรื่องที่อยู่ภายในหลักสูตรแกนกลางการเรียนรู้ในช่วงมัธยม จึงทำให้ได้นำมาประยุกต์ใช้ได้ในวิชาดนตรีได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ในกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ ซึ่ง

สอดคล้องกับเหนือดวง พูลเพิ่ม (2560) ที่พบว่า ชุดการสอนทฤษฎีโน้ต ดนตรีสากลนี้เป็นชุดการสอนที่สามารถสร้างความรู้สึที่ดี ทำให้นักเรียนเกิดความสุขในการเรียน โดยเริ่มกิจกรรม การเรียนการสอนประเภทเกม เป็นการละลายพฤติกรรมให้ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออก สร้างความคุ้นเคยกับ สัญลักษณ์ต่าง ๆ ของดนตรีสากล ซึ่งมีความแตกต่างกับกิจกรรมการสอนที่เคยเรียนมา เมื่อผู้เรียนมีความคุ้นเคย และมีความเข้าใจในสัญลักษณ์ต่าง ๆ ของดนตรีสากล แล้วเริ่มจากเรียนรู้จากทฤษฎีโน้ตจากง่ายไปสู่ยาก ซึ่งผู้เรียน จะไม่รู้สึกว่าการเรียนทฤษฎีโน้ตเป็นสิ่งที่ยากเกินไป หรือเรียนแล้วไม่สนุก ไม่มีความสุข เพราะผู้เรียนสร้าง ความคุ้นเคยกับสัญลักษณ์ดนตรีไปแล้ว จะทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน สามารถปฏิบัติสิ่งที่ได้เรียนได้ดี และ อยากที่จะเรียนในเนื้อหาที่มีความยากขึ้นเรื่อย ๆ และยังคงสอดคล้องกับ วิรุฬ พรรณเทวี (2542) ที่กล่าวไว้ว่า ความรู้สึกภายใน จิตใจของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับความคาดหวังกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งของแต่ละบุคคล ถ้าความคาดหวังหรือมี ความตั้งใจมากและได้รับการตอบสนองด้วยดี ก็จะมีคามพึงพอใจมาก ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พึง พอใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่จากการพัฒนาชุดฝึกสอดทักษะโดยใช้แนวทางของ Doodling Method สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนชุมชนบ้านไทรทอง มีลักษณะการจัดกระบวนการ ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลวิจัย

1. ในการนำชุดแบบฝึกหัดไปใช้ครูควรเข้าใจจุดมุ่งหมาย เนื้อหาการกำหนดการฝึกในแบบฝึกและการประเมิน เพื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และสามารถปรับให้เหมาะกับตัวผู้เรียนแต่ละบุคคลได้
2. ครูผู้สอนควรขบร่องโน้ต หรือบทเพลงที่ต้องการสอนให้ถูกต้อง และไพเราะเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. สร้างแบบฝึกหัดต่างๆ ที่เหมาะสมกับตัวผู้เรียนเพื่อใช้และพัฒนาในระดับชั้นที่สูงกว่า
2. ออกแบบแบบฝึกหัดเพื่อประยุกต์ใช้กับการสอนเครื่องดนตรีประเภทอื่นๆ
3. นำทฤษฎี Doodling Method มาใช้กับเรียนการสอนดนตรีสำหรับเด็กชั้นปฐมวัย ชั้นประถมศึกษาตอนต้น และชั้นประถมศึกษาตอนปลาย หรือนำมาใช้ทดลองกับผู้สูงอายุเพื่อศึกษาถึงความแตกต่างของการรับรู้ ผลตอบรับ และโดยใช้กระบวนการดังกล่าวรู้ถึงความเหมาะสมกับวัย และช่วงอายุได้

เอกสารอ้างอิง

- จารุวรรณ สุริยวรรณ. (2549). *แนวทางการสอนดนตรี*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ทริปเพิล กรุ๊ป จำกัด
- ธวัชชัย นาควงศ์. (2544). *การประยุกต์ใช้วิธีการสอนดนตรี*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2554) 80 นวัตกรรมกสจจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. (พิมพ์ครั้งที่4). กรุงเทพฯ:แดแน็กซอินเตอร์คอร์ปอเรชั่น จำกัด.438-439
- เหนือดวง พูลเพิ่ม. (2560). *การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี ตามแนวคิดของชูชูกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะการขบร่องและความสามารถในการทำงานเป็นทีมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วิรุฬ พรรณเทวี. (2542). *หลักการบริหารและพฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- Don Michael Randel (1996, p. 248). *The Harvard Biographical Dictionary of Music*. Harvard University Press. P248
- Girija Kaimal, K., Ray, K., & Muniz, J. (2016). *Exploring the therapeutic potential of art-making*. Art Therapy, 33(3), 129-135. doi:10.1080/07421656.2016.1203118
- Jackie Andrade. (2010). *What Does Doodling do?*. Applied Cognitive Psychology. 24(1), 100.